

EGYPT

- Státní zřízení: poloprezidentská republika
- Hlavní město: Káhira
- Počet obyvatel: 118 mil, zhruba 11x víc než v ČR.
- Rozloha: 1 010 000 km², z toho je velká část poušť Sahara. Jedná se tak o jednu z nejsušších a nejslunečnějších zemí světa.
- Převládající náboženství: islám, ke kterému se hlásí 90 % populace. Právo šaría je zakotveno v ústavě jako hlavní zdroj egyptského zákonodárství.
- Ekonomika: Závisí na zemědělství, ropě a cestovním ruchu. Podle údajů OSN žije přibližně 20 až 30% populace pod hranicí chudoby.
- Okolo 3 milionu Egyptanů*ek pracuje v zahraničí, převážně v Saúdské Arábii.
- Počet politických vězňů a vězeňkyň v Egyptě se odhaduje na 60 000 lidí.

LIDSKOPRÁVNÍ SITUACE V ZEMI

SVOBODA PROJEVU A CENZURA

V posledních letech byly v Egyptě zavedeny přísné zákony, které výrazně omezují svobodu projevu, sdružování a shromažďování. Mnoho pokojných protestů bylo potlačeno násilím, a to včetně masových zatýkání a použití síly proti demonstrantům*kám. Zákony omezují práva občanů*ek na svobodné vyjadřování názorů, a často vedou k trestnímu stíhání novinářů*ek, aktivistů*ek a kritiků vlády. V Egyptě jsou lidé, kteří se účastní veřejných protestů nebo shromáždění, často vystaveni svévolnému zatýkání. Zatýkání jsou i lidé, kteří se pokoušejí organizovat nebo se účastnit protestů. I přes propuštění několika stovek politických vězňů v roce 2024 bylo zatčeno více než tisíc dalších. Vláda také aktivně blokuje pokusy lidí o podporu opozičním kandidátům v rámci prezidentských voleb.

SVOBODA MÉDIÍ

Režim rovněž kontroluje a blokuje přístup k médiím, která by mohla podporovat nebo informovat o protestech a opozičních aktivitách. Režim se soustředí na umlčování těch, kteří se odvažují kritizovat vládu. Více než 600 zpravodajských, lidskoprávních a jiných webových stránek bylo zablokováno, což značně omezuje přístup občanů*ek k nezávislým informacím. Vláda využívá různé formy represe, od právních postihů a zatýkání až po technické blokování informací, aby umlčela disidenty a udržela svou moc. Tyto procesy jsou často vedeny před zvláštními soudy.

NÁSILÍ NA ŽENÁCH A MENŠINÁCH

Výrazným problémem je také situace práv žen a menšin. Ačkoli byly přijaty některé právní předpisy na ochranu práv žen, přetrvává vysoká míra násilí na ženách a nedostatečné prosazování zákonů v praxi. Náboženské menšiny, včetně koptských křesťanů, nadále čelí omezením při výkonu víry a útokům, jejichž pachatelé zůstávají většinou nepotrestáni.

MUČENÍ VE VĚZENÍ

Podmínky v egyptských věznicích jsou známé svou brutalitou a systematickým porušováním lidských práv a mají často smrtící následky. Zatímco vězni a vězenkyně čelí těmto strašlivým podmínkám, egyptské úřady nadále ignorují své povinnosti a odmítají vyšetřovat případy mučení, špatného zacházení a smrti ve věznicích. Vězni čelí například záměrnému odírání zdravotní péče, dlouhodobé izolaci na samotkách, neustálému kamerovému dohledu, bití a elektrickým šokům. Lidé jsou takto odsuzováni například z urážek veřejných činitelů, či šíření falešných zpráv.

IRÁK

- Státní zřízení: federální parlamentní republika
- Prezident: Abdul Latif Rašíd
- Hlavní město: Bagdád
- Počet obyvatel: 47 mil.
- Rozloha: 438 000 km² (zhruba 5x větší než ČR)
- Složení obyvatelstva: Arabové (80 %), Kurdové (cca 20 %)
- Převládající náboženství: ší'itský islám (60 - 65 %), sunnitský islám (30 - 35 %), křesťanství (1 %)
- Ekonomika: disponuje velkými zásobami ropy - tvoří přibližně 90 % příjmů státu, mnoho lidí trpí nezaměstnaností a chudobou
- Politická situace: politicky je dlouhodobě nestabilní - v zemi panuje napětí mezi sunnity, ší'ity a Kurdy, působí zde ozbrojené milice a velkým problémem je také korupce

LIDSKOPRÁVNÍ SITUACE V ZEMI

OMEZENÁ SVOBODA PROJEVU

Irácké úřady omezují svobodu projevu a shromažďování. Aktivisté/ky, novináři/ky a bojovníci/ce za lidská práva čelí svévolným zatýkáním, často pod záminkou „šíření nepravdivých informací“ nebo „podněcování veřejného neklidu“. Od masových protestů hnutí Tisrín v roce 2019 nebyli pachatelé stovek nezákonných zabití demonstrantů postaveni před soud. Z celkem asi 2 700 zahájených trestních vyšetřování bylo vydáno jen 10 zatykačů a došlo k pouhým sedmi odsouzením. Mnoho obětí a jejich rodin tak stále čeká na spravedlnost, zatímco pachatelé - často napojeni na polovojenské skupiny - zůstávají bez postihu.

TREST SMRTI

Irák patří mezi státy, které nejčastěji uplatňují trest smrti. V roce 2023 bylo provedeno nejméně 16 oprav a v roce 2024 stoupl jejich počet na minimálně 63. V prosinci 2023 vykonaly irácké úřady hromadnou popravu 13 osob, bez předchozího oznámení či přístupu nezávislých pozorovatelů. Mnozí z odsouzených jsou k „přiznání“ donuceni mučením či psychickým nátlakem. Procesy se často konají v rámci zákonů o terorismu, které umožňují dlouhodobé zadržování osob bez soudního dohledu. Věznice jsou přeplněné a panují zde špatné životní podmínky, s hlášenými případy mučení, nedostatku zdravotní péče a špatné hygieny.

POSTAVENÍ ŽEN A GENDEROVĚ PODMÍNĚNÉ NÁSILÍ

Postavení žen v Iráku je nerovné jak v zákonech, tak v praxi. Některé články trestního zákoníku stále umožňují soudům zohlednit tzv. „čestné motivy“ jako polehčující okolnost v případech vražd žen, což vede k faktické beztrestnosti pachatelů domácího násilí. Domácí násilí zároveň není v zemi kriminalizováno jednotně a neexistují dostatečné ochranné služby pro oběti. Amnesty také varuje před častými případy nucených sňatků a provdávání nezletilých dívek.

HUMANITÁRNÍ SITUACE

Po letech ozbrojených konfliktů zůstává v Iráku přes 1 mil. vnitřně vysídlených osob. Uzavírání táborů pro vysídlené osoby se děje často bez náhrady či zajištění přístupu ke vzdělání, zdravotní péči a bydlení. Mnozí se zároveň nemohou vrátit do svých domovů kvůli zničené infrastruktuře a přetrvávajícím bezpečnostním rizikům.

ÍRÁN

- Státní zřízení: islámská republika (teokratický režim)
- Hlavní město: Teherán
- Počet obyvatel: cca 89 milionů
- Rozloha: 1,65 milionu km² (asi 21× větší než ČR)
- Složení obyvatelstva: Peršané (61 %), Azerové (16 %), Kurdové (10 %), Arabové, Balúčové a další menšiny
- Převládající náboženství: Převážně šíitští muslimové, menšiny sunnité, křesťané, Židé a Baha'í
- Nejnovější historie: Po islámské revoluci 1979 svržení šáha a nastolení teokratického režimu vedeného ajatolláhem Chomejním; od roku 1989 zastává funkci nejvyššího vůdce Alí Chameneí
- Politická situace: Represivní režim; potlačování opozice, aktivistů/ek a žen. Zásadní protestní vlna po roce 2022 a tvrdé násilí státu vůči obyvatelstvu. Ekonomika je založená na těžbě ropy a plynu. Velké napětí v regionu mezi Íránem i dalšími státy blízkého východu. Také napětí mezi Íránem a Západem; udělené sankce.

LIDSKOPRÁVNÍ SITUACE V ZEMI

AUTORITÁŘSKÝ REŽIM A SYSTEMATICKÉ REPRESE

Írán je jednou z nejrepresivnějších zemí světa. Politický systém je založen na kombinaci teokratické vlády duchovních a omezené formy prezidentského systému, avšak rozhodující moc má nejvyšší vůdce a Rada dohlížitelů, která filtruje politické kandidáty a cenzuruje zákony. Kritici/čky režimu, obránci/kyně lidských práv a novináři a novinářky čelí věznění, mučení a popravám. Od roku 2022, kdy začaly protesty po smrti Mahsy Amini, režim výrazně zpřísnil represe. Podle OSN i Amnesty International se během protestů dopustily bezpečnostní složky možných zločinů proti lidskosti – zabíjení civilistů, násilí vůči dětem, sexuální násilí a systematické mučení ve věznicích. Desítky tisíc lidí byly zadrženy, často jen za účast na demonstraci nebo sdílení obsahu na sociálních sítích.

NESPRÁVEDLIVÁ ZATÝKÁNÍ A POPRAVY

Amnesty upozorňuje na dramatický nárůst poprav, včetně žen a politických vězňů. Jen v roce 2024 bylo popraveno více než 800 lidí, z toho nejméně 31 žen – Írán tak drží světové prvenství v popravách žen. Zadržení jsou často odsuzováni v rychlých procesech před soudy, které postrádají nezávislost. V mnoha případech jsou rozsudky založeny na vynucených přiznáních získaných pod mučením. Příkladem je kurdská aktivistka Pakhshan Azizi, která byla v roce 2025 odsouzena k trestu smrti po nespravedlivém procesu.

POSTAVENÍ ŽEN A POVINNÝ HIDŽÁB

Ženy v Íránu čelí jedné z nejtvrdsích forem státní kontroly. Povinný hidžáb je symbolem nerovnosti a prostředkem, jak stát uplatňuje moc nad každodenním životem žen. Od roku 2024 funguje „Noor Plan“, který využívá moderní technologie k dohledu – drony, kamery a speciální mobilní aplikace umožňují policii i občanům nahlášovat ženy za porušení pravidel oblékání. Ženy, které se odváží protestovat nebo odmítnou nosit šátek, jsou zadržovány, vystaveny ponižování a fyzickému násilí. Amnesty zdokumentovala případy, kdy byly ženy bity, ponižovány a posílány do převýchovných center.

GENDEROVĚ PODMÍNĚNÉ NÁSILÍ

Genderově podmíněné násilí a femicidy zůstávají v Íránu vážným problémem. Domácí násilí je často bagatelizováno, pachatelé unikají trestu a stát neposkytuje obětem účinnou ochranu. „Čestné vraždy“ žen jsou páchany s minimálními právními důsledky pro pachatele. Systémové podceňování těchto zločinů posiluje kulturu beztrestnosti a vede k tomu, že ženy jsou v rodině i ve společnosti nadále považovány za občany druhé kategorie.

IZRAEL A OKUPOVANÉ ÚZEMÍ PALESTINY

- **Státní zřízení:** Izrael - unitární parlamentní republika, Palestina - nemá plnou suverenitu (kontrola Izraelem)
- **Řízení:** Izrael - Jicchak Herzog (prezident), Benjamin Netanjahu (premiér, je na něj vydán zatykač Mezinárodním trestním soudem) Palestina - Západní břeh Jordánu spravuje palestinská samospráva, Pásmo Gazy - teroristické hnutí Hamás
- **Hlavní město:** Tel Aviv (Izrael za své hlavní město označuje Jeruzalém, který obsadil v roce 1967, většina států světa oficiálně uznává Tel Aviv. Palestina bere za své hlavní město Jeruzalém.)
- **Počet obyvatel:** 9,5 milionů Izrael, 5,5 milionů palestinské území
- **Rozloha:** 22 000 km² (zhruba 3,5x menší než ČR), Západní břeh Jordánu (Palestina) 5000 km², Pásmo Gazy 365 km²
- **Složení obyvatelstva:** Izrael - Židé 74 %, Arabové 21 %, Palestina - 99 % Palestinci
- **Převládající náboženství:** Izrael - judaismus 74 %, islám 18 %, křesťanství 2 %. Palestina - 93 % islám.
- **Ekonomika:** Izrael - silné ekonomické napojení na USA a EU. Palestina - silně oslabená okupací a genocidou, závislá na pomoci

LIDSKOPRÁVNÍ SITUACE V ZEMI

APARTHEID, OKUPACE A NUCENÉ VYSIDLOVÁNÍ

Izraelská kontrola vytváří dlouhodobě systém apartheidu: Palestinci mají omezený přístup k půdě, vodě, veřejným službám a právní ochraně a podléhají odlišnému právnímu režimu. Nezákonná okupace Gazy, Západního břehu a východního Jeruzaléma pokračuje spolu s rozšiřováním osad a demolice domů, což ohrožuje právo na sebeurčení a způsobuje nucené vysídlování, například v oblasti Masafer Jatta.

7. ŘÍJEN 2023, MASIVNÍ ÚTOK HAMAS NA IZRAEL

7. října 2023 spustil Hamas koordinovaný útok proti Izraeli, zahrnující tisíce raket a průniky ozbrojenců do civilních oblastí. Útok způsobil stovky mrtvých, zraněných a desítky rukojmích. Mezinárodní organizace označily některé útoky za válečné zločiny, a zločiny proti lidskosti. Následná izraelská vojenská operace v Gaze prohloubila humanitární krizi a způsobila další ztráty na civilním obyvatelstvu.

OZBROJENÝ KONFLIKT A CIVILISTÉ

V Izraeli a na okupovaných územích probíhá dlouhodobý ozbrojený konflikt, jehož hlavními oběťmi jsou civilisté. V Gaze dochází k masivnímu zabíjení, zraněním a ničení civilní infrastruktury v rozsahu, který naplňuje znaky genocidy - patří sem cílené útoky vedoucí k jednomu z nejvyšších zaznamenaných počtů obětí mezi dětmi, zdravotníky/cemi a novináři/kami na světě.

HLAD, BLOKÁDA A HUMANITÁRNÍ KRIZE V GAZE

Obyvatelé Gazy čelí extrémní humanitární krizi. Izrael udržuje blokádu, omezuje potraviny, vodu, palivo a zdravotnický materiál a zavádí "obléhačí" režim, který způsobuje hlad milionů lidí. Ničení zemědělské půdy a infrastruktury brání distribuci pomoci, zatímco většina obyvatel žije v provizorních podmínkách bez základní hygieny, zdravotní péče a bezpečí.

HNUTÍ HAMAS

Hamás a další palestinské skupiny porušují lidská práva útočením na civilisty, únosy a držením rukojmích, a vypalováním raket z hustě obydlených oblastí, čímž ohrožují místní obyvatele. Uplatňují represivní praktiky vůči Palestincům, včetně mučení a svévolného zadržování, což prohlubuje humanitární krizi.

MAROKO

*modře je vyznačená část Západní Sahary, kterou si Maroko nárokuje

- Státní zřízení: konstituční monarchie
- Hlavní město: Rabat
- Počet obyvatel: 37 milionů
- Rozloha: 446 000 km² (710 000 km² se západní Saharou)
- Složení obyvatelstva: Berbeři 70 %, Arabové 30 %
- Převládající náboženství: muslimové 99 %, křesťané 1 %
- Ekonomika: patří mezi nejslabší ekonomiky Afriky, hlavním odvětvím je zemědělství, turismus a těžba fosfátů, vysoká nezaměstnanost mladých lidí - cca 25 %
- Politická situace: hlavou státu je od roku 1999 Mohammed VI., panovník má rozsáhlé pravomoci a přestože zde existuje volená vláda, prostor pro opozici je omezený, situace v zemi je stabilní, ale některé svobody jsou omezovány.

LIDSKOPRÁVNÍ SITUACE V ZEMI

SVOBODA PROJEVU A SHROMAŽDOVÁNÍ

V Maroku dochází k omezení svobody projevu, tisku a pokojného protestu. Novináři/ky, aktivisté/ky a lidé kritičtí vůči státním institucím čelí soudnímu stíhání, sledování, zákazům publikace a v některých případech i vězení. Některým uvězněným akademikům/čkám a novinářům/kám byl zakázán přístup k materiálu či knihám, což dále omezuje jejich možnost svobodně se vyjadřovat. V Západní Sahaře bezpečnostní složky opakovaně zasahují proti pokojně protestujícím a zatýkají je bez zajištění spravedlivých procesů, přičemž incidenty nejsou řádně vyšetřovány.

MIGRANTI/KY, UPRCHLÍCI/CE A HRANIČNÍ NÁSILÍ

Migranti/ky a uprchlíci/ce procházející Marokem čelí tvrdým zásahům bezpečnostních složek, svévolnému zadržování a kolektivnímu vyhošťování. Při pokusu o překročení hranice do Melilly (španělské město na pořeží Afriky) v roce 2022 byli uprchlíci vystaveni rozsáhlému použití nepřiměřené síly - nejméně 37 lidí bylo zabito a desítky dalších zmizely. Bezprostředně po zásahu byli zranění ponecháni několik hodin bez lékařské pomoci. Marocké i španělské úřady navíc incident řádně nevyřešily a neposkytly informace o nezvěstných osobách ani o přesném počtu obětí.

RAZIE, DEPORTACE A PORUŠOVÁNÍ PRÁVA NA AZYL

Migranti/ky a uprchlíci/ce v Maroku čelí systematickým razím, svévolnému zadržování a násilným přesunům do vzdálených oblastí. Bezpečnostní složky provádějí hromadné zásahy zejména ve velkých městech, kde jsou lidé odváženi stovky kilometrů daleko, bez přístupu k právní pomoci nebo možnosti požádat o azyl. Někteří jsou zadrženi pouze kvůli barvě své pleti, nebo podezření, že se chystají k přesunu na sever. Amnesty International upozorňuje, že tyto postupy porušují zákaz kolektivního vyhoštění, právo na spravedlivé řízení a ochranu před nelidským zacházením.

PRÁVA ŽEN A LGBTIQ+ OSOB

V Maroku přetrvává výrazná genderová nerovnost. Právní rámec omezuje postavení žen v rodinných otázkách, například při opatrovnictví či dědictví, a mnoha ženám chybí reálný přístup k ochraně před domácím násilím nebo bezpečné reprodukční péči. Zákony navíc kriminlizují stejnopohlavní vztahy, za které hrozí až tříleté vězení, což vystavuje LGBTIQ+ osoby riziku diskriminace, stigmatizace a zneužívání. Mnoho lidí z těchto komunit žije v prostředí, kde není zajištěna dostatečná právní ani sociální ochrana.

SAÚDSKÁ ARÁBIE

- Státní zřízení: absolutistická monarchie, panovník má neomezenou moc. Hlavním zdrojem zákonů je právo šaría. Islám je tedy úzce spjat s politikou.
- Hlavní město: Rijád
- Počet obyvatel: 35,3 milionů
- Složení obyvatelstva: občané Saúdské Arábie jsou menšinou ve srovnání s celkovým počtem rezidentů
- Převládající náboženství: islám
- Rozloha: 2,149,690 km², zhruba 25 x větší než ČR
- Klima: většinu území pokrývá poušť, klima je suché a pouštní, kdy v létě často přesahuje 50°C.
- Ekonomika: Saúdská Arábie je významným dodavatelem ropy, která tvoří valnou většinu její ekonomiky. Mezi arabskou populací a zahraničními pracovníky (pocházející z Bangladéše, Pákistánu či Indie) existují značné rozdíly v životní úrovni.

LIDSKOPRÁVNÍ SITUACE V ZEMI

SVOBODA PROJEVU

Saúdská Arábie je zemí s omezenými občanskými svobodami, především pokud jde o svobodu projevu a práva žen. Vláda vykazuje velmi nízkou toleranci k jakékoliv kritice režimu, což vede k zatýkání novinářů*ek, aktivistů*ek a disidentů*ek, kteří veřejně vyjadřují nesouhlas s politikou země. Kritika státních institucí, královské rodiny, nebo vyjádření nesouhlasu na sociálních sítích může mít vážné právní následky.

ŽENSKÁ PRÁVA

Ženy v Saúdské Arábii historicky čelí omezením spojeným s patriarchálními strukturami a systémem mužského poručnictví. Přestože byly zavedeny některé reformy, například právo řídit, ženy stále potřebují souhlas mužského poručníka (otec, manžel, bratr či syn) pro základní činnosti – cestování, studium, práci či zdravotní péči. Diskriminace se projevuje jak v praxi, tak v právním systému.

MUČENÍ A TREST SMRTI

Nový trestní zákoník Saúdské Arábie obsahuje kriminalizaci svobody projevu, myšlení a náboženství, omezování práv žen a kriminalizaci homosexuálních vztahů. To zřetelně ukazuje, že navzdory tvrzením o reformách zůstává vláda stále věrna represivním praktikám. Zákoník, který měl být předzvěstí pokroku v oblasti lidských práv, nejenže nesplňuje mezinárodní standardy, ale naopak legitimizuje a kodifikuje stávající represe. Mezi další alarmující aspekty návrhu patří legalizace trestu smrti jako jednoho z hlavních způsobů trestání a zachování tělesných trestů, jako je bičování.

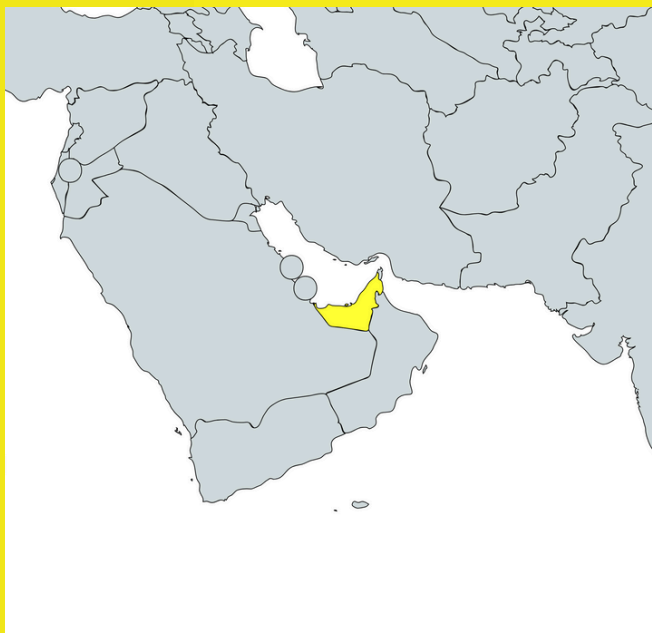
ZLOČINY ZE CTI

Nová verze trestního zákoníku poskytuje imunitu před trestním stíháním pachatelům takzvaných „zločinů ze cti“. Jedná se v zásadě o akt násilí spáchaný většinou mužským členem rodiny na ženě, která podle něj čest rodiny pošpinila. Nový saúdský zákoník proto nekriminalizuje manželské znásilnění, naopak ale zavádí tresty za konsensuální sexuální vztahy mezi dospělými muži nebo sex mimo manželství.

PRÁVA MIGRANTŮ/EK A DISKRIMINACE

Saúdská Arábie zaměstnává velký počet zahraničních pracovníků. Tito pracovníci často čelí nucené práci, zadržování pasů a zneužívání. Amnesty International upozorňuje, že jejich právní ochrana je omezená a možnost nápravy často neexistuje.

SPOJENÉ ARABSKÉ EMIRÁTY

- Státní zřízení: absolutní teokratická monarchie
- Prezident: Muhammad ibn Zájid Ál Nahján
- Hlavní město: Abú Dhabí
- Počet obyvatel: 11 milionů
- Složení obyvatelstva: Indové 38 %, Arabové 12 %, Egypťané 10 %, Bangladéšané 9 %, Pákistánci 9 %, Filipínci 6 %
- Rozloha: 83 600 km² (podobně jako ČR)
- Náboženství: islám 75 %, křesťanství 13 %, hinduismus 6 %, buddhismus 3 %
- Ekonomika: rozvinutá země s významným sektorem ropy a plynu
- Politická situace: silně autoritářská země - moc je držena v rukou vládnoucích rodin jednotlivých emirátů, neexistují politické strany ani svobodné volby a de facto ani opozice
- Členství v mezinárodních organizacích: Organizace spojených národů (OSN), Rada spolupráce v Zálivu

LIDSKOPRÁVNÍ SITUACE V ZEMI

SVOBODA PROJEVU

V SAE jsou svoboda sdružování a shromažďování přísně omezovány. Úřady pokračují v represi vůči novinářům/kám, aktivistům/kám a kritikům/čkám vlády. Aktivisté/ky a obhájci/kyně lidských práv jsou v zemi zadržováni a souzeni podle zákonů o terorismu, jen za vyjádření svého názoru. Někteří z nich jsou drženi v izolaci dlouhé měsíce, bez přístupu k právníkům či rodinám. Vláda se tak snaží potlačit jakoukoliv kritiku a udržet přísnou kontrolu nad veřejným prostorem.

POSTAVENÍ MIGRANTŮ/EK A PRACOVNÍCH SIL

Většina obyvatel SAE jsou cizinci/ky přicházející do země za prací. Pracovní podmínky mnoha z nich jsou však velmi těžké. Amnesty upozorňuje na to, že pracovníci/ce ze zahraničí bývají velmi často závislí na svých zaměstnavatelích, kteří jim mohou omezit pohyb či zadržet doklady. Obzvláště zranitelné jsou pak ženy zaměstnané jako služebné - setkávají se s dlouhou pracovní dobou, špatným zacházením a někdy i domácími násilím. Přestože vláda přijala určité reformy, jejich skutečné uplatňování a dodržování je v praxi stále slabé.

ŽENSKÁ PRÁVA A ROVNOST POKLADÍ

Postavení žen se v Emirátech v posledních letech sice zlepšuje, ale mnohé zákony ženy stále znevýhodňují. Muži mají stále větší pravomoci v otázkách rodinného práva, při rozvodu nebo v otázkách poručnictví nad dětmi. Ženy také čelí překážkám v případě nahlašování domácího násilí. Aktivistky, které se snaží o změnu, bývají sledovány nebo umlčovány.

MEZINÁRODNÍ KRITIKA A IMAGE ZEMĚ

SAE se snaží navenek vystupovat jako moderní a otevřená země, která podporuje inovace a investice. Vláda ale zároveň potlačuje činnost nevládních organizací a nezaručuje základní občanské svobody. Kritika se objevila i v souvislosti s konferencí COP28 (COP28 byla konference OSN o změně klimatu, která se konala v roce 2023 v Dubaji), během níž si vláda SAE snažila vylepšit pověst, zatímco domácí aktivisté/ky čelí cenzuře a represím.

TUNISKO

- Státní zřízení: poloprezidentská republika
- Hlavní město: Tunis
- Počet obyvatel: 12,3 milionů
- Rozloha: 163 610 km²
- Složení obyvatelstva: 98% Arabové, Berberři, Židé a ostatní
- Převládající náboženství: sunnitský islám
- Ekonomika: vývoz nerostných surovin, zejména ropy a fosfátů, zemědělské produkty (olivy)
- Politická situace: Po zvolení Kaisa Saída prezidentem v roce 2019 Tunisko zaznamenalo opětovné zavedení aspektů autoritářské vlády. Prezident Saíd pozastavil činnost parlamentu, přepsal ústavu a soustředil moc do svých rukou.
- Životní podmínky: V městské aglomeraci Tunis žije asi pětina tuniské populace. Nezaměstnanost v Tunisku je často vysoká, a to i přes soustředěné úsilí vlády o její snížení.

LIDSKOPRÁVNÍ SITUACE V ZEMI

POLITICKÁ A PRÁVNÍ SITUACE

V současnosti je situace lidských práv v Tunisku vážná. Prezident Kais Saíd pokračuje v centralizaci moci, což podkopává demokracii a právní stát. Po jeho opětovné volbě v roce 2024 byla opozice znevýhodněna, přičemž opoziční politici čelili zatýkání a obviněním z „konspirace proti státní bezpečnosti“. Soudní systém zůstává pod silným vlivem prezidenta, který pokračuje v odvolání soudců a zasahuje do nezávislosti justice. Vláda se stále více uchyluje k autoritářským praktikám. Ekonomické problémy, jako vysoká inflace a rostoucí ceny potravin, zhoršují životní podmínky obyvatelstva a přístup k základním právům. Vláda se však nevyjádřila k příčinám těchto problémů ani k řešení ekonomické situace.

OMEZENÍ SVOBODY PROJEVU A TISKU

Svoboda projevu a tisku je omezována. Novináři a novinářky a aktivisté a aktivistky jsou stíháni za kritiku vlády. Například novinářům Mouradovi Zeghidi a Borhenovi Bsaies byly uloženy tresty za „šíření falešných informací“. Umělec Rached Tamboura byl odsouzen k vězení za graffiti kritizující prezidenta. Vláda zakázala distribuci kritických médií, jako je Jeune Afrique. Human Rights Watch upozorňuje, že před prezidentskými volbami 2024 vláda systematicky potlačovala kritické hlasy: zatýkala aktivisty a aktivistky, novináře a novinářky, a manipulovala s volebním zákonem, aby oslabil opozici. To se nadále stupňuje.

PRÁVA MENŠIN

V oblasti práv menšin se situace zhoršila. LGBTI+ osoby čelí zvýšenému stíhání a pronásledování, včetně věznění za „homosexuální chování“, a praktiky jako anální vyšetření jsou stále používány jako mučení. Migranti/ky, zejména z subsaharské Afriky, čelí násilným vyhoštěním, a mezi červnem 2023 a květnem 2024 bylo deportováno přes 10 000 osob. Svoboda shromažďování je silně omezena. Organizace hájící práva migrantů/ek čelí vyšetřováním a represím. Nové zákony na omezování financování občanské společnosti a odmítnutí akreditací pro volební pozorovatele pro neziskové organizace signalizují pokračující potlačování občanských svobod.

PRÁVA ŽEN

I práva žen zůstávají zasažena. I přesto, že Tunisko má pokročilé právní rámce pro ochranu žen, stále čelí domácímu násilí a zhoršujícím se podmínkám. V roce 2024 bylo hlášeno 15 femicid a nárůst nenávisti na internetu.